

PATVIRTINTA
Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centro
direktoriumi 2016 m. gegužės 12 d.
įsakymu Nr. 1V- 23

KORUPCIJOS PREVENCIJOS UŽKREČIAMŪJŲ LIGŲ IR AIDS CENTRE 2016–2019 METŲ PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Korupcijos prevencijos Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centre 2016–2019 metų programos (toliau – Programa) paskirtis – užtikrinti veiksmingą ir kryptingą korupcijos prevenciją ir kontrolę Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centre 2016–2019 metų laikotarpiu.

2. Programa parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programa bei Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. gruodžio 10 d. įsakymu Nr. V-1433 „Dėl Šakinės korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2015–2019 metų programos patvirtinimo“.

3. Programa įgyvendinama pagal Programos priede pateiktą Korupcijos prevencijos Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centre 2016–2019 m. įgyvendinimo priemonių planą.

II SKYRIUS KORUPCIJOS PREVENCIJOS TEISINĖ BAZĖ

4. Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme nustatyta, kad už korupcijos prevenciją valstybės ar savivaldybių įstaigose ir nevalstybinėse įstaigose atsako vadovas. Jis privalo imtis būtinų šio įstatymo įgyvendinimo priemonių.

5. Padalinių ir asmenų, valstybės ar savivaldybių įstaigose vykdančių korupcijos prevenciją ir kontrolę, veiklos ir bendradarbiavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 19 d. nutarimu Nr. 607 (Žin., 2004, Nr. 83-3015), 3 punkte nustatyta, kad valstybės ar savivaldybių įstaigose gali būti steigiami padaliniai ar skiriami asmenys, kuriems būtų pavedamas korupcijos prevencijos ir kontrolės funkcijų vykdymas.

6. Vadovaujantis galiojančių teisė aktų nuostatomis Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centre (toliau – ULAC) yra paskirti asmenys, kurie vykdydami savo pagrindines pareigas yra atsakingi ir už korupcijos prevenciją bei kontrolę, korupcijos prevencijos programų ir jų įgyvendinimo priemonių planų sudarymą bei korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą. Tai sudaro prielaidas rengti ir įgyvendinti korupcijos prevencijos priemones, be to, savarankiškai, lanksčiai ir operatyviai reaguoti į administruojamoje veikloje vykstančius pokyčius.

III SKYRIUS BENDROSIOS KORUPCIJOS PRIELAIDOS SVEIKATOS SISTEMOJE

7. Socialinės:

7.1. santykinai maži sveikatos sistemos darbuotojų atlyginimai; nepakankamai aiškus santykis tarp sveikatos apsaugos ir socialinės politikos, nėra atsakomybės pasidalijimo, todėl sveikatos sistemos išteklių sąskaita sprendžiamos socialinės problemos;

7.2. neišvystytas papildomasis (savanoriškasis) sveikatos draudimas, be kurio tampa sudėtinga siekti sveikatos politikos tikslų – pakankamo sveikatos sistemos finansavimo, paslaugų kokybės kontrolės, paciento atsakomybės už savo sveikatą ir legalių priemonių už sveikatos paslaugas nustatymo.

8. Teisinės:

8.1. įstatymų bei įstatymų įgyvendinamųjų teisės aktų kokybės trūkumai, tam tikrais

atvejais lemiantys teisės aktų kolizijas, dviprasmybes, nepakankamas savo teisių ir pareigų išmanymas visuomenėje sudaro sąlygas sveikatos sistemos darbuotojams piktnaudžiauti tarnyba, sudaryti dirbtines kliūtis žmonėms, siekiantiems įgyvendinti savo teisėtus interesus;

8.2. kokybės sistemų ir reglamentų stoka, nepakankama atsakomybė už padarytus pažeidimus, kontrolės sistemų, teisinių procedūrų ir priemonių, pareigūnų skyrimo ir atleidimo bei nušalinimo procedūrų netobulumas, profesinių elgesio kodeksų nebuvimas ir pan.;

8.3. nepakankamai skaidrus sprendimų priėmimo procesas, nesivadovaujama asmeninės atsakomybės principais, trūksta viešumo.

9. Struktūrinės:

9.1. sveikatos sistemos struktūros sudėtingumas ir trūkumai. Skirtingas viešųjų sveikatos priežiūros įstaigų pavaldumas (Sveikatos apsaugos ministerijai, savivaldybių taryboms) trukdo kurti vientisą sveikatos priežiūros organizavimo sistemą, planuoti išteklius, kooperuoti sveikatos priežiūros įstaigas ir išteklius tokiose srityse kaip technologijų įsigijimas ir atnaujinimas, naujų paslaugų diegimas;

9.2. visų lygių sveikatos sistemos valdymas vis dar yra pernelyg biurokратиškas, pasižymi pertekliniais draudimais, apribojimais, įvairių pažymų, leidimų, papildomų dokumentų reikalavimais, procedūrų vilkinimu, nepakankamos ir netobulos veiklos apskaitos ir kontrolės sistemos.

10. Visuomenės pilietiškumo stoka:

10.1. visuomenėje nepakanka teisingo supratimo, kas yra korupcija;

10.2. visuomenės požiūrio į korupciją neapibrėžtumas ir prieštaravimas;

10.3. nesipriešinimas korumpuotiems darbuotojams;

10.4. piliečių (taip pat ir pacientų) nenoras dalyvauti antikorupcinėje veikloje.

11. Kitos prielaidos:

11.1. politinių struktūrų ir interesų grupių įtaka;

11.2. politinės valios nepakankamumas.

IV SKYRIUS PROGRAMOS TIKSLAS IR UŽDAVINYS

12. Programos tikslas – išaiškinti ir šalinti korupcijos ULAC prielaidas, užtikrinti skaidresnę ir veiksmingesnę ULAC bei ULAC darbuotojų veiklą.

13. Programos uždavinys – galimų korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas, įgyvendinant Korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių planą, siekiant, kad visos lėšos, skiriamos ULAC, būtų naudojamos pagal paskirtį ir racionaliai veiklos vykdymui, taip pat darytų poveikį ULAC darbuotojams, siekiant atgrasinti juos nuo galimų korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų.

14. Programos tikslus ir uždavinius pasiekti numatoma:

14.1. rengiant Korupcijos prevencijos programą, jos įgyvendinimo veiklos planą, paskiriant asmenį (komisiją), atsakingą už korupcijos prevenciją ir kontrolę;

14.2. nustatant korupcijos pasireiškimo tikimybę;

14.3. ugdant darbuotojų patikimumą, lojalumą ir sąžiningumą;

14.4. motyvuojant visuomenę elgtis sąžiningai, pranešti apie korupciją;

14.5. didinant viešųjų pirkimų vykdymo skaidrumą;

14.6. nagrinėjant skundus, gautus pasitikėjimo telefonu bei kitais būdais;

14.7. informuojant apie galimas korupcines veikas ir nustatytus korupcijos atvejus;

14.8. vertinant, gaunamus pasiūlymus bei kitą informaciją, susijusią su korupcijos prevencija;

14.9. bendradarbiaujant korupcijos prevencijos ir kontrolės klausimais.

15. Siekiant sėkmingai vykdyti Korupcijos prevencijos programą nuostatas ULAC yra paskiriamas asmuo, kuriam pavedama vykdyti korupcijos prevenciją ir kontrolę.

16. Korupcijos prevencijos ULAC bendrosioms priemonėms yra priskiriama korupcijos rizikos analizė, korupcijos prevencijos programų parengimas ir tikslinimas, visuomenės švietimas ir informavimas, ULAC darbuotojų mokymas, nustatytų korupcijos atvejų viešinimas.

17. Korupcijos rizikos analizė:

17.1. veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, įvertinimą teisės aktų nustatyta tvarka ULAC atlieka direktoriaus įgaliotas asmuo, kuris atsakingas už korupcijos prevenciją ir kontrolę. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas yra atliekamas vadovaujantis Specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170.

17.2. pagal nustatytas savo veiklos sritis, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, ULAC parengiamos konkrečios priemonės galimoms korupcijos apraiškoms valdyti ir paskiriami asmenys, atsakingi už šių priemonių vykdymą.

18. Korupcijos prevencijos programų (ir jų įgyvendinimo priemonių planų) rengimas ULAC vykdomas vadovaujantis Sveikatos apsaugos ministerijos parengta Šakinę korupcijos prevencijos sveikatos sistemoje programa ir jos įgyvendinimo priemonių planu. Atsižvelgiant į konkrečias sveikatos sistemos įstaigoms numatytas plano priemones rengiama detali, su ULAC vykdoma veikla susieta, korupcijos prevencijos programa ir jos įgyvendinimo priemonių planas.

19. ULAC Programos įgyvendinimo priemonių plane nustatytais terminais Sveikatos apsaugos ministerijai teikia savo korupcijos prevencijos programą ir informaciją apie jos įgyvendinimo priemonių plane numatytų priemonių vykdymą.

20. Teisės aktų ar jų projektų antikorpucinis vertinimas ULAC atliekamas tik tada jeigu numatomi reguliuoti visuomeniniai santykiai, nurodyti Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje.

21. Siekiant, kad ULAC dirbtų tik nepriekaištingos reputacijos asmenys, informacija apie asmenis, siekiančius eiti arba einančius pareigas yra tikrinama teisės aktų nustatyta tvarka, valstybės tarnautojų ir juridinių asmenų registrams teikiant visą šiems registrams reikalingą ir privalomą teikti informaciją.

22. Visuomenės švietimas ir informavimas apie Programos įgyvendinimą ir ULAC darbuotojų mokymas organizuojamas atsižvelgiant į šias nuostatas:

22.1. antikorpucinis ugdymas yra neatskiriama švietimo dalis, siekiant puoselėti asmens dorovę, ugdyti pilietiškumą, asmens teisių ir pareigų visuomenei ir valstybei sampratą ir įgyvendinti korupcijos prevenciją. Ugdant ULAC darbuotojus jie dalyvauja seminaruose, paskaitose ar kituose antikorpucinio švietimo renginiuose;

22.2. ULAC interneto svetainėje teikia visuomenei žinias apie savo veiklą įgyvendinant įstaigos Korupcijos prevencijos programą;

22.3. siekiant, kad visuomenė gautų pakankamai informacijos apie korupcijos apraiškas, korupcinių teisės pažeidimų tyrimą bei apie savo teises ir galimybes pasipriešinti korupcijai bei įtraukti visuomenę į kovą su korupcija:

22.3.1. ULAC interneto svetainės nuolatiniuose puslapiuose, skirtuose korupcijos prevencijai, skelbiama Programa su jos įgyvendinimo priemonių planu. Taip pat informacija apie Korupcijos prevencijos plano įgyvendinimo eigą bei numatytos galimybės interneto vartotojams teikti savo komentarus, atsiliepimus, siūlymus, pranešimus ir kt.;

22.3.2. ULAC interneto svetainėje skelbiamos darbuotojų elgesio, susidūrus su korupcinėmis veikomis, taisyklės;

22.3.3. ULAC interneto svetainėje skelbiamas telefono, kuriuo asmenys gali anonimiškai pranešti apie ULAC darbuotojų galimus pažeidimus, susijusius su įstaigos veikla, numeris. Atsakingi už korupcijos prevenciją ir kontrolę asmenys analizuoja gautus pranešimus ir teikia siūlymus ULAC direktoriui dėl atitinkamų priemonių taikymo;

22.3.4. telefonu ir kitais būdais gauti pasiūlymai dėl Programos ir jos įgyvendinimo priemonių plano keitimo bei papildymo analizuojami ir teikiami ULAC direktoriui. Gauti pasiūlymai dėl Programos ir jos įgyvendinimo priemonių plano keitimo bei papildymo ir priimti sprendimai dėl gautų pasiūlymų viešai skelbiami ULAC interneto svetainės skyriuje skirtame

korupcijos prevencijai;

22.3.5. informacija, kur turi kreiptis asmenys, susidūrę su korupcinio pobūdžio veika, skelbiama ULAC informacijos skelbimo vietose;

22.4. organizuoti darbuotojų mokymą ir dalyvauti Sveikatos apsaugos ministerijos ar kt. organizuojamuose mokymuose korupcijos prevencijos klausimais. Mokymai privalo būti nuoseklūs ir sistemingi ir apimti šiuos korupcijos prevencijos klausimus:

22.4.1. antikorupcinis teisės aktų vertinimas;

22.4.2 korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas;

22.4.3. korupcijos prevencijos programos rengimas.

23. Nustatytų korupcijos atvejų viešinimas vykdomas ULAC interneto tinklalapyje paskelbiant informaciją apie nustatytus korupcijos atvejus.

24. Priemonės, kurios sumažins korupcijos apraiškų prielaidas ULAC ir jų vykdymo terminai pateikti Programos įgyvendinimo priemonių plane.

V SKYRIUS INFORMAVIMAS APIE GALIMĄ KORUPCINĘ VEIKĄ

25. Siekiant sudaryti sąlygas veiksmingai vykdyti korupcijos prevenciją, būtina:

25.1. sudaryti sąlygas ULAC darbuotojams, kitiems visuomenės piliečiams anonimiškai pranešti ULAC direktoriui savo įtarimus dėl galimos ULAC darbuotojų korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos;

25.2. gavus informacijos dėl galimų ar korupcinių veikų, turinčių nusikalstamos veikos požymių, nedelsiant informuoti ULAC direktorių ir Specialiųjų tyrimų tarnybą teisės aktuose nustatytais sąlygomis ir tvarka.

VI SKYRIUS SIEKIAMAI REZULTATAI IR VERTINIMO KRITERIJAI

26. Programa siekiama tokių rezultatų:

26.1. sumažinti korupcijos pasireiškimo tikimybę;

26.2. padidinti nepakantumą korupcijai;

26.3. pagerinti korupcijos prevencijos priemonių vykdymą;

26.4. padidinti visuomenės pasitikėjimą.

27. Programos ir jos įgyvendinimo priemonių vykdymas ir kontrolė vertinami pagal šiuos rodiklius:

27.1. atliktų korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimų skaičius;

27.2. įvykdytų Programos įgyvendinimo priemonių plano priemonių skaičius;

27.3. neįvykdytų Programos įgyvendinimo priemonių plano priemonių skaičius;

27.4. programos įgyvendinimo priemonių plano priemonių įgyvendinimas nustatytais terminais;

27.5. asmenų, pranešusių apie galimus korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus, skaičiaus pokytį;

27.6. ištirtų pažeidimų, susijusių su korupcija, skaičius;

27.7. mokymuose dalyvavusių ULAC darbuotojų skaičiaus pokytis;

27.8. pateiktų pasiūlymų dėl Programos ir įgyvendinimo priemonių plano skaičius;

27.9. atliktų Programos ir įgyvendinimo priemonių plano pakeitimų skaičius.

28. Kiekviena konkreti Programos įgyvendinimo priemonių plano priemonė vertinama pagal Programos priemonių plane nustatytus vertinimo kriterijus.

VII SKYRIUS

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS, STEBĖSENA IR ATSKAITOMYBĖ

29. Programos uždaviniams įgyvendinti sudaromas Korupcijos prevencijos ULAC 2016–2019 m. įgyvendinimo priemonių planas, kuris nustato tikslus, priemones, jų vykdymo terminus bei vykdytojus.

30. Programos įgyvendinimo priemonių planas yra neatskiriama šios programos dalis.

31. Programos įgyvendinimą organizuoja ULAC.

32. Programos įgyvendinimo priemonių plano priemonių vykdymą kontroliuoja, metodinę pagalbą korupcijos prevencijos klausimais teikia už korupcijos prevencijos ir kontrolės vykdymą paskirti atsakingi ULAC darbuotojai.

33. Į Korupcijos prevencijos ULAC 2016–2019 m. įgyvendinimo priemonių planą įtraukiamos Šakinės korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2015–2019 m. programos atitinkamoms įstaigoms numatytos priemonės, kurios, atsižvelgiant į ULAC veiklos specifiką ir (ar) atliktos korupcijos rizikos analizės rezultatus, yra detalizuojamos. Esant būtinybei ULAC yra tikslinama korupcijos prevencijos programa ir jos įgyvendinimo priemonių plane numatytos priemonės.

34. Siekiant nuosekliai vertinti pasiektą pažangą, nustatyti kliūtis ir problemas, kylančias Programos įgyvendinimo metu:

34.1. ULAC reguliariai vykdo Programos įgyvendinimo priemonių plane nurodytų priemonių įgyvendinimo stebėseną ir vertinimą;

34.2. atsižvelgiant į kintančias aplinkybes ir veiksnius, turinčius ar galinčius turėti įtakos Programos įgyvendinimo priemonių įgyvendinimui, ULAC direktoriui teikiami pasiūlymai dėl įgyvendinamos Programos įgyvendinimo priemonių koregavimo ar pakeitimo efektyvesnėmis ar racionalesnėmis, detalizuodamos jų tikslus, vykdymo procesą ir vertinimo kriterijus;

34.3. ULAC, vykdant tikslines Programos įgyvendinimo priemonių plane nurodytas priemones, periodiškai, keturis kartus per metus, t. y. pasibaigus kiekvienam metų ketvirčiui, ne vėliau kaip iki kito ketvirčio pirmo mėnesio 5 dienos, informuoja apie šių priemonių įgyvendinimą teikia Sveikatos apsaugos ministerijos Korupcijos prevencijos skyriui;

34.5. už korupcijos prevenciją ir kontrolę paskirti atsakingais ULAC darbuotojai, periodiškai, 4 kartus per metus, t. y. pasibaigus kiekvienam metų ketvirčiui, pateikia informaciją ULAC direktoriui apie Programos įgyvendinimo priemonių plano priemonių vykdymo eigą.

35. Visa informacija apie Programos įgyvendinimą skelbiama viešai ULAC interneto svetainėje.

VIII SKYRIUS

PROGRAMOS ATNAUJINIMAS

36. Pasiūlymai dėl ULAC Programos nuostatų, tikslų ir uždavinių, įgyvendinimo priemonių plano atnaujinimo gali būti teikiami raštu, elektroniniu paštu, telefonu per visą Programos įgyvendinimo laikotarpį.

37. Atsižvelgus į gautus pasiūlymus dėl Programos ir jos įgyvendinimo priemonių, naujų uždavinių nustatymo ar esamų uždavinių aktualumo vykdant Programą ar jos priemones, gali būti rengiamas naujo laikotarpio Programos įgyvendinimo priemonių plano projektas arba prireikus Programos pakeitimo projektas, kuris svarstomas ir suderinus tvirtinamas ULAC direktoriaus įsakymu.